

Pozměňovací návrh k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk 984

Neprokazování svémocného rušení

Předkládá Dominik Feri

Změna:

1) V ČÁSTI DRUHÉ čl. III se vkládá nový novelizační bod:

1. Ustanovení § 177 odst. 1 zní:

„(1) Domáhá-li se žalobce ochrany rušené držby, soud o žalobě rozhodne do 15 dnů od zahájení řízení. Žalobce musí prokázat rušení držby. Jednání není třeba nařizovat.“

Odůvodnění:

Navrhuji upravit znění ustanovení § 177 odst. 1 OSŘ tak, aby došlo k obrácení procesních břemen stran prokázání svémoci. Těžko po držiteli požadovat důkaz o tom, že rušitel nemá žádné oprávnění k rušení držby, a tudíž se jedná o svémoc (*probatio diabolica*). Neprokázání svémoci může vést i k neúspěchu ve sporu.¹

Jako praktické se tak jeví vyškrtnout slovo „svémocné“. Držitel by tedy tvrdil skutečnosti a označoval důkazy toliko o držbě a žalovaný by naopak musel prokázat, že jeho rušení není svémocné (tzn. např. tvrdit a označit jako důkaz právní titul či svolení držitele). Jedná se o zcela logické a spravedlivé pojetí. Nadto jde o úpravu tradiční, neboť tak bylo rozložení procesních břemen koncipováno v obecném zákoníku občanském a civilním řádu soudním.²

Po takové změně volá doktrína³ a již se pro ni objevily argumenty i v aplikační praxi: „Navzdory výslovnému znění zákona (§ 177 odst. 1 věta druhá o. s. ř.) po něm však nelze požadovat, aby prokázal, že jde o rušení svémocné, neboť by šlo o porušení práva na spravedlivý proces.“⁴

¹ Usnesení Krajského soudu v Plzni č. j. 18 Co 273/2018 – 73 ze dne 6. února 2019

² SEDLÁČEK, J., ROUČEK, F. a kol., Komentář k čsl. Obecnému občanskému zákoníku a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Díl II. Praha, 1935, s. 145.

³ SPÁČIL, J. Držební (posesorní) ochrana – problémy a sporné otázky. Právní rozhledy, 2014. s. 330: „Navzdory výslovnému znění zákona (§ 177 odst. 1 věta druhá OSŘ) nelze po žalobci požadovat, aby prokázal, že jde o rušení svémocné; šlo by o „*probatio diabolica*“. Je totiž otázkou, jaké důkazy by měl navrhnout k prokázání tvrzení, že žalovaný nemá na zásah do jeho držby právo. Ve skutečnosti je třeba vyjít z toho, že držbu není nikdo oprávněn rušit, pokud k tomu nemá právní důvod; tvrdí-li, že jej má, je na něm, aby to dokázal. Není žádný důvod postupovat jinak než u vlastnických žalob.“ či DOBROVOLNA, E., Ochrana držby v občanském právu a civilním procesu (vybrané otázky inspirované rakouskou teorií a praxí), Právní rozhledy, 2015. s. 345.

⁴ Usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 58 Co 284/2019 ze dne 12. prosince 2019